

NBP

Narodowy Bank Polski

Lipiec 2015 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Lipiec 2015 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2015 r.

Najważniejsze w tym miesiącu

- **Dziesiąta runda negocjacji umowy handlowej UE–USA**

Negocjacje na temat umowy handlowej między UE a USA powinny ulec przyspieszeniu dzięki przyjęciu przez Kongres ustawy *Trade Promotion Authority Bill*, przyjęciu przez Parlament Europejski rezolucji w sprawie negocjacji oraz czerwcowym uzgodnieniom podczas szczytu G7.

[więcej w pkt 1.1](#)

- **Propozycje zmian na rynku energii UE**

KE przedstawiła propozycje zmian na unijnym rynku energii w ramach projektu unii energetycznej. Pakiet składa się z kilku wniosków ustawodawczych dotyczących: nowej struktury rynku energii elektrycznej, zmiany unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji CO₂ oraz wzmocnienia świadomości energetycznej konsumentów i ich pozycji na rynku energii.

[więcej w pkt 1.2](#)

- **Prezydencja Luksemburga w Radzie UE**

W programie prac prezydencji luksemburskiej, sprawowanej pod hasłem „Unia dla obywateli”, znalazły się następujące priorytety: pobudzanie inwestycji w celu zwiększenia wzrostu i zatrudnienia, ożywienie jednolitego rynku poprzez rozwój technologii cyfrowej oraz wspieranie konkurencyjności gospodarki UE.

[więcej w pkt 2.1](#)

- **Rozpoczęcie negocjacji w sprawie trzeciego pakietu pomocy dla Grecji**

Grecja – po zawarciu porozumienia (podczas szczytu euro) w sprawie reform warunkujących przyznanie pomocy oraz uzyskaniu pożyczki pomostowej z Europejskiego Mechanizmu Stabilności Finansowej – spłaciła zaległe i bieżące zobowiązania wobec Międzynarodowego Funduszu Walutowego oraz Europejskiego Banku Centralnego. Wskutek zatwierdzenia przez parlament Grecji dwóch pakietów uzgodnionych reform oraz zakończenia w niektórych państwach strefy euro procedur krajowych rozpoczęto negocjacje w sprawie trzyletniego pakietu pomocy o wartości ponad 80 mld euro finansowanego przez Europejski Mechanizm Stabilności.

[więcej w pkt 6.2](#)

Spis treści

1. Komisja Europejska	5
1.1. Dziesiąta runda negocjacji umowy handlowej UE–USA	5
1.2. Propozycje zmian na rynku energii UE	6
1.3. Konsultacje publiczne dotyczące możliwego wpływu pakietu CRDIV/CRR na udzielanie kredytów	7
1.4. Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji	7
1.5. Raport KE z monitorowania stosowania prawa UE w 2014 r.	8
2. Rada Unii Europejskiej	9
2.1. Prezydencja Luksemburga w Radzie UE	9
2.2. Pierwsza decyzja Rady o nałożeniu grzywny – na podstawie zapisów sześciopaku – za manipulowanie danymi statystycznymi	9
2.3. Posiedzenie Rady Ecofin 14 lipca 2015 r.	10
3. Europejski Bank Centralny	12
3.1. Decyzja w sprawie polityki pieniężnej	12
3.2. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	12
3.3. Przebieg programu skupu aktywów EBC	12
4. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego	13
4.1. Odpowiedź ESRB na konsultacje ESMA w sprawie instrumentów pochodnych, które powinny podlegać obowiązkowi centralnego rozliczania	13
4.2. Analiza powiązań w europejskim sektorze ubezpieczeniowym	13
4.3. Raport roczny z działalności ESRB w 2014 r.	14
5. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	15
5.1. Raport w sprawie czynników ryzyka w sektorze bankowym w UE	15
5.2. Standardy techniczne dotyczące informowania, kiedy instytucja stoi na progu upadłości lub jest nią zagrożona	15
5.3. Standardy techniczne dotyczące operacyjnego funkcjonowania kolegiów <i>resolution</i>	15
5.4. Standardy techniczne dotyczące <i>resolution</i>	16
5.5. Standardy techniczne i wytyczne w sprawie instytucji podlegających uproszczonym obowiązkom w zakresie <i>resolution</i>	16
5.6. Standardy techniczne i wytyczne dotyczące wsparcia finansowego w ramach grupy finansowej	17
5.7. Informacje na temat przeglądu sytuacji banków europejskich i testów warunków skrajnych	17

5.8. Wytyczne w sprawie nadzoru i zasad obsługi detalicznych produktów bankowych	18
5.9. Raport w sprawie stosowania instrumentów makroostrożnościowych	18
6. Inne	19
6.1. Przegląd programu pomocowego na Cyprze	19
6.2. Rozpoczęcie negocjacji w sprawie trzeciego pakietu pomocy dla Grecji	19
Zapowiedzi wydarzeń w sierpniu i wrześniu 2015 r.	24
Autorzy i źródła	25

1. Komisja Europejska

1.1. Dziesiąta runda negocjacji umowy handlowej UE–USA

W dniach 13–17 lipca 2015 r. w Brukseli odbyła się kolejna runda rozmów w sprawie transatlantyckiego partnerstwa w dziedzinie handlu i inwestycji pomiędzy UE i Stanami Zjednoczonymi (*Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP*). Dzięki uzgodnieniom szczytu G7, jakie zapadły w tym względzie w czerwcu br., należy spodziewać się przyspieszenia negocjacji. Pozytywnie przekładać się na nie będzie także [poparcie](#) udzielone 8 lipca 2015 r. przez Parlament Europejski dla negocjacji możliwie pełnej i zrównoważonej umowy z USA. Przyspieszenie powinno być możliwe również dzięki przyjęciu w czerwcu br. przez amerykański Kongres ustawy przyznającej prezydentowi USA prawo do prowadzenia negocjacji w imieniu Kongresu i wprowadzającej zatwierdzenie w trybie tzw. szybkiej ścieżki legislacyjnej uzgodnionych umów handlowych (*Trade Promotion Authority Bill*)¹.

Negocjacje na temat umowy handlowej między UE a USA powinny ulec przyspieszeniu dzięki przyjęciu przez Kongres ustawy Trade Promotion Authority Bill, przyjęciu przez Parlament Europejski rezolucji w sprawie negocjacji oraz czerwcowym uzgodnieniom podczas szczytu G7.

W trakcie [dziesiątej rundy](#) negocjacji zostały poruszone niemal wszystkie kwestie, które mają być uwzględnione w porozumieniu. Strony wymieniły się zweryfikowanymi ofertami dotyczącymi warunków handlu usługami na ich terytorium przez podmioty pochodzące z UE i USA (obejmującymi cztery możliwe sposoby świadczenia usług, tj. transgranicznie, poprzez konsumpcję za granicą, obecność handlową oraz obecność osób fizycznych). UE przedstawiła ponadto projekt rozdziału TTIP dotyczącego świadczenia usług. W odniesieniu do współpracy regulacyjnej uzgodniono gotowość obu stron do osiągnięcia porozumienia w sprawie dobrych praktyk regulacyjnych, podjęcia zobowiązań idących dalej niż obecne zobowiązania w ramach WTO w zakresie technicznych barier w handlu oraz wymogów sanitarnych i fitosanitarnych, przyjęcia ogólnych ram ułatwiających przyszłą współpracę regulacyjną, a także osiągnięcia większej zbieżności regulacyjnej w dziewięciu sektorach przemysłu (m.in. motoryzacyjnym, urządzeń medycznych, farmaceutycznym i tekstylnym). Odnotowano także istotny postęp w rozmowach dotyczących zasad obowiązujących w handlu, w tym polityki ochrony konkurencji, ceł i ułatwień handlowych oraz procedur rozwiązywania sporów pomiędzy państwami.

¹ Uzgodnione umowy handlowe będą poddawane pod głosowanie przez amerykański Kongres bez zbędnych opóźnień i bez możliwości wprowadzania zmian do ich treści.

Po zakończeniu rozmów, podobnie jak w przypadku poprzednich rund negocjacyjnych, zorganizowano spotkania negocjatorów z około czterystu przedstawicielami organizacji pozarządowych, grup konsumentów, związków i organizacji zawodowych, stowarzyszeń przedsiębiorców oraz pozostałych organizacji obywatelskich. Celem tych spotkań było przekazanie informacji o aktualnym stanie negocjacji, a także zebranie opinii ww. środowisk w zakresie tematów będących przedmiotem rozmów.

1.2. Propozycje zmian na rynku energii UE

Dnia 15 lipca br. Komisja Europejska (KE) przedstawiła propozycje zmian na rynku energii UE. Jest to kolejny etap realizacji unii energetycznej, której powstanie ogłoszono w lutym br.²

KE przedstawiła propozycje zmian na unijnym rynku energii w ramach projektu unii energetycznej. Pakiet składa się z kilku wniosków ustawodawczych dotyczących: nowej struktury rynku energii elektrycznej, zmiany unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji CO₂ oraz wzmocnienia świadomości energetycznej konsumentów i ich pozycji na rynku energii.

Powyższy pakiet składa się z następujących wniosków ustawodawczych:

- [propozycji](#) nowej struktury rynku energii elektrycznej, która ma przynieść korzyści wszystkim uczestnikom europejskiego rynku energii, w tym m.in. ułatwić inwestycje w odnawialne i niskoemisyjne źródła energii, a także zapewnić konkurencję na transgranicznym rynku energii elektrycznej oraz bezpieczeństwo energetyczne;
- [propozycji](#) zmiany unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji CO₂ (*Emission Trading System, ETS*), która przyczynić się ma do zmniejszenia łącznych emisji gazów cieplarnianych w Europie o co najmniej 40% do 2030 r. (poprzez m.in. przyspieszenie tempa redukcji uprawnień do emisji z obecnego poziomu 1,74% rocznie do 2,2% rocznie począwszy od roku 2021). Ponadto propozycja przewiduje ustanowienie dwóch funduszy: jednego na rzecz wspierania innowacji w zakresie technologii niskoemisyjnych, a drugiego na rzecz wspierania mniej zamożnych państw członkowskich w ich dążeniach do modernizacji systemów energetycznych. Z funduszu modernizacyjnego będą mogły korzystać te państwa członkowskie, których PKB na mieszkańca liczony według bieżących kursów wyniósł w 2013 r. poniżej 60% średniej dla UE (m.in. Polska).
- [propozycji](#) wzmocnienia pozycji konsumentów na rynku energii poprzez m.in. zapewnienie im łatwiejszego dostępu do informacji, możliwość zmiany dostawcy energii, samodzielnego wytwarzania i zużywania energii, a także ochronę przed ubóstwem energetycznym;

² Więcej na temat strategii utworzenia unii energetycznej w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z lutego br.

- [propozycji](#) ulepszenia systemu etykiet efektywności energetycznej w celu zwiększenia świadomości energetycznej konsumentów i zachęcania ich w ten sposób do nabywania produktów energooszczędnych i przyjaznych środowisku naturalnemu, co powinno wymusić rozwój technologii niskoemisyjnych;

1.3. Konsultacje publiczne dotyczące możliwego wpływu pakietu CRDIV/CRR na udzielanie kredytów

Dnia 15 lipca 2015 r. KE rozpoczęła [konsultacje publiczne](#) dotyczące wpływu pakietu CRDIV/CRR³ (w szczególności zastrzonych wymogów kapitałowych) na zdolność banków do finansowania gospodarki. Konsultacje wynikają ze zobowiązań sprawozdawczych nałożonych na KE przez PE i Radę w CRR, i mają pomóc w ustaleniu:

- wpływu wymogów dotyczących funduszy własnych na udzielanie kredytów małym i średnim przedsiębiorstwom oraz osobom fizycznym (art. 501 CRR);
- adekwatności wymogów odnośnie do potrzeby zapewnienia właściwego poziomu środków dla wszelkich rodzajów finansowania długoterminowego w gospodarce, w tym projektów infrastruktury krytycznej w UE w dziedzinie transportu, energii i komunikacji (art. 505 CRR);
- wpływu rozporządzenia na inwestycje w infrastrukturę sprzyjającą długoterminowemu wzrostowi gospodarczemu (art. 516 CRR).

Konsultacje potrwać do 7 października 2015 r. i mają na celu poznanie opinii sektora usług finansowych oraz innych zainteresowanych stron. Pod koniec 2015 r. KE planuje zorganizować wysłuchanie publiczne, a następnie, na tej podstawie – a także na bazie analizy dotyczącej kredytowania MSP prowadzonej obecnie przez EBA oraz wyników niezależnego badania – przygotować ostateczną wersję sprawozdania dla PE i Rady. Od wniosków płynących z ww. sprawozdania będzie zależało, czy KE przedstawi ewentualne akty legislacyjne.

1.4. Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji

Dnia 22 lipca br. Komisja Europejska przedstawiła [sprawozdanie](#) z działalności Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (*European Globalisation Adjustment Fund, EGF*)⁴ w latach 2013–2014. Wynika z niego, że w okresie sprawozdawczym pomoc uzyskało 27 610 zwolnionych

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Capital Requirements Directive IV, CRD IV) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Capital Requirements Regulation, CRR).

⁴ Fundusz został uruchomiony w 2007 r., aby wspierać pracowników dotkniętych zwolnieniami w wyniku zmian w światowej strukturze handlu i produkcji, szczególnie w regionach i sektorach znajdujących się w trudnej sytuacji z powodu oddziaływania globalnych procesów gospodarczych.

pracowników (w wyniku kryzysu gospodarczego i skutków globalizacji) z 13 państw członkowskich UE (Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Niemiec, Polski, Rumunii i Włoch). Pomoc ze środków EGF, której łączna wartość wyniosła 114,4 mln EUR, obejmowała działania na rzecz zwiększania szans pracowników na rynku pracy i znajdowania dla nich nowych możliwości zatrudnienia. Była to m.in. pomoc w poszukiwaniu pracy, szkolenia zawodowe służące podnoszeniu kwalifikacji i przekwalifikowaniu, czasowe wsparcie finansowe oraz wsparcie dla nowo powstających przedsiębiorstw.

1.5. Raport KE z monitorowania stosowania prawa UE w 2014 r.

Dnia 9 lipca br. Komisja Europejska przyjęła [roczny raport](#) z monitorowania stosowania prawa unijnego w 2014 r. Raport przedstawia wyniki dotyczące poszczególnych państw członkowskich w zakresie stosowania prawa UE oraz postępów w jego wdrażaniu i egzekwowaniu ([Monitoring the application of Union law, 2014 Annual Report](#)).

W określonych przypadkach Komisja wszczyna postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom przez państwo członkowskie. Do takich przypadków należą sytuacje, w których państwo członkowskie nie wyjaśni ani nie naprawi domniemanego naruszenia prawa UE lub jeśli nie zgłosi w wyznaczonym terminie, jakimi środkami prawnymi planuje dokonać transpozycji dyrektywy UE. Wszczęcie postępowania przez Komisję możliwe jest także na podstawie skarg obywateli lub przedsiębiorstw dotyczących niezgodności przepisów krajowych z prawem UE lub niestosowania albo nieprawidłowego stosowania prawa UE przez organy krajowe.

Raport wskazuje, że, analogicznie do 2013 r., obszarami, w których dochodziło najczęściej do wszczęcia postępowań w sprawie uchybienia, były: ochrona środowiska, transport, rynek wewnętrzny i usługi. W 2014 r. zwiększyła się o 22% liczba postępowań w sprawie opóźnień w transpozycji dyrektyw, m.in. w sprawie: wymogów kapitałowych, praw konsumentów, transgranicznej opieki zdrowotnej, zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych. W stosunku do Polski na koniec 2014 r. toczyło się 79 postępowań w sprawie błędnej transpozycji lub błędnego egzekwowania prawa UE (w tym 35 otwartych w 2014 r. przede wszystkim w obszarach: mobilność i transport oraz rynek wewnętrzny) oraz 23 postępowania w sprawie opóźnionej transpozycji.

2. Rada Unii Europejskiej

2.1. Prezydencja Luksemburga w Radzie UE

Dnia 1 lipca 2015 r. Wielkie Księstwo Luksemburga przejęło na 6 miesięcy rotacyjną prezydencję w Radzie UE. Jest to dwunasta prezydencja Luksemburga – ostatnia przypadła w 2005 roku. Jej mottem jest: „Unia dla obywateli”, co podkreśla dążenie, aby w każdym działaniu podejmowanym na poziomie europejskim lepiej uwzględniać interesy obywateli.

W programie prac prezydencji luksemburskiej, sprawowanej pod hasłem „Unia dla obywateli”, znalazły się następujące priorytety: pobudzanie inwestycji w celu zwiększenia wzrostu i zatrudnienia, ożywienie jednolitego rynku poprzez rozwój technologii cyfrowej oraz wspieranie konkurencyjności gospodarki UE.

W programie prac prezydencji luksemburskiej zdefiniowano siedem obszarów priorytetowych:

- pobudzanie inwestycji w celu zwiększenia wzrostu i zatrudnienia (m.in. przez uruchomienie Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych, prace na rzecz unii rynków kapitałowych oraz bankowej reformy strukturalnej),
- pogłębienie społecznego wymiaru Unii,
- kwestie migracyjne,
- ożywienie jednolitego rynku poprzez rozwój technologii cyfrowej,
- wspieranie konkurencyjności gospodarki UE w wymiarze globalnym oraz poprzez zwiększenie przejrzystości działalności gospodarczej (m. in. przez reformy strukturalne, zwiększenie przejrzystości podatkowej i zwalczanie zjawiska unikania opodatkowania),
- zrównoważony rozwój (przez wspieranie ambitnych celów klimatycznych i ekologicznych)
- wzmocnienie roli UE na arenie światowej (wkład w przygotowanie nowej polityki zagranicznej UE).

Kolejną prezydencję – w styczniu 2016 r. – obejmie Holandia.

2.2. Pierwsza decyzja Rady o nałożeniu grzywny – na podstawie zapisów sześciopaku – za manipulowanie danymi statystycznymi

Dnia 13 lipca br. Rada przyjęła decyzję stwierdzającą manipulowanie danymi statystycznymi dotyczącymi deficytu budżetowego przez Wspólnotę Autonomiczną Walencji.

Decyzja została przyjęta na podstawie wyników sprawozdania KE, opublikowanego 7 maja br., w którym Komisja stwierdziła, że Regionalna Izba Kontroli Autonomicznej Wspólnoty Walencji – podmiot wchodzący w skład sektora instytucji rządowych i samorządowych Hiszpanii – dopuściła się zaniedbania⁵, prowadzącego do zgłoszenia Eurostatowi w marcu 2012 r. nieprawidłowych danych dotyczących deficytu publicznego Hiszpanii.

Kwota grzywny wynosi 18,93 mln euro. Jest to pierwszy przypadek wszczęcia postępowania i nałożenia kary na państwo członkowskie na podstawie zapisów [rozporządzenia 1173/2011](#) w sprawie skutecznego egzekwowania nadzoru budżetowego w strefie euro, wchodzącego w skład tzw. sześciopaku.

2.3. Posiedzenie Rady Ecofin 14 lipca 2015 r.

2.3.1. Dyskusja na temat raportu pięciu przewodniczących

Podczas posiedzenia Rady Ecofin 14 lipca br. dyskutowano o [raporcie](#) Komisji z 22 czerwca br. pt. *Dokończenie budowy europejskiej unii gospodarczej i walutowej*, przygotowanym przez przewodniczącego Komisji Europejskiej Jean-Claude’a Junckera, we współpracy z przewodniczącym Rady Europejskiej Donaldem Tuskiem, przewodniczącym Eurogrupy Jeroenem Dijsselbloemem, przewodniczącym Parlamentu Europejskiego Martinem Schulzem oraz prezesem Europejskiego Banku Centralnego Mario Draghim (tzw. raport pięciu przewodniczących)⁶. Dyskusja skoncentrowała się na działaniach krótkookresowych. Prezydencja planuje powrócić do tematu podczas nieformalnego posiedzenia Rady Ecofin w dn. 11–12 września br.

2.3.2. Kwestie gospodarcze

Rada Ecofin formalnie [zatwierdziła](#) zalecenia dla krajów członkowskich w ramach semestru europejskiego, opublikowane przez Komisję 13 maja br.⁷ i zaaprobowane w czerwcu przez Radę Europejską, finalizując tym samym tegoroczny cykl semestru europejskiego.

Rada przyjęła także [zalecenie](#) w sprawie następujących ogólnych wytycznych dotyczących polityk gospodarczych państw członkowskich i UE:

1. Wspierania inwestycji.
2. Sprzyjania wzrostowi gospodarczemu poprzez wdrożenie reform strukturalnych.
3. Usuwania największych barier utrudniających zrównoważony wzrost gospodarczy i zatrudnienie na poziomie Unii.

⁵ Zaniedbanie odnosiło się do nieksięgowania wydatków na ochronę zdrowia i nieprzestrzegania zasady memoriałowej.

⁶ Więcej na temat raportu w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z czerwca br.

⁷ Więcej na temat rekomendacji w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z maja br. Zgodnie z zasadą „zastosuj się lub wytłumacz” (*comply or explain*) Rada [opublikowała](#) 17 czerwca br. wyjaśnienia zmian treści zaleceń, co do których nie osiągnęła porozumienia z KE (dotyczy to zaleceń dla Estonii, Finlandii, Francji, Holandii, Irlandii, Łotwy, Malty, Niemiec i Włoch).

4. Lepszego zrównoważenia finansów publicznych i zwiększenie ich pro wzrostowego charakteru.

Wytyczne te, wraz z odpowiednimi wytycznymi dotyczącymi polityk w zakresie zatrudnienia, stanowią tzw. zintegrowane wytyczne dotyczące wdrażania strategii „Europa 2020”. Określają zakres i kierunek koordynacji polityki gospodarczej państw członkowskich i stanowią podstawę zaleceń dla poszczególnych krajów.

3. Europejski Bank Centralny

3.1. Decyzja w sprawie polityki pieniężnej

Na posiedzeniu 16 lipca 2015 r. Rada Prezesów EBC zdecydowała o pozostawieniu bez zmian podstawowych stóp procentowych w strefie euro. Od września 2014 r. stopy procentowe EBC wynoszą:

- 0,05% – stopa procentowa podstawowych operacji refinansujących,
- 0,30% – stopa kredytu w banku centralnym,
- -0,20% – stopa depozytu w banku centralnym na koniec dnia.

3.2. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w lipcu [opinie](#):

- do słowackiej regulacji w sprawie ochrony konsumentów na rynkach finansowych (CON/2015/21),
- do czeskiej regulacji w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji na rynku finansowym (CON/2015/22),
- do portugalskiej regulacji w sprawie nowych ram prawnych dla działalności banków oszczędnościowych (CON/2015/23)
- do greckich regulacji w sprawie zmian w ustawie dotyczącej greckiego systemu statystycznego i greckiego urzędu statystycznego (CON/2015/24) oraz w sprawie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CON/2015/25).

3.3. Przebieg programu skupu aktywów EBC

Według stanu na 24 lipca br. Eurosystem w związku z wdrożonymi programami [dokonał skupu](#) aktywów o wartości:

- 101 686 mln euro – w ramach trzeciego programu skupu obligacji zabezpieczonych (CBPP3),
- 9 454 mln euro – w ramach programu skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami (ABSPP),
- 237 880 mln euro – w ramach programu skupu papierów wartościowych wyemitowanych przez sektor publiczny (PSPP).

4. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

4.1. Odpowiedź ESRB na konsultacje ESMA w sprawie instrumentów pochodnych, które powinny podlegać obowiązkowi centralnego rozliczania

Dnia 13 lipca 2015 r. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (*European Systemic Risk Board, ESRB*) opublikowała [odpowiedź](#) na konsultacje Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (*European Securities and Markets Authority, ESMA*) w sprawie klas instrumentów pochodnych na stopę procentową, które powinny podlegać obowiązkowemu rozliczaniu za pośrednictwem kontrahentów centralnych (*central counterparties, CCP*). Zaproponowana przez ESMA lista instrumentów jest uzupełnieniem do opublikowanych w 2014 r. standardów technicznych⁸, które nałożyły obowiązek centralnego rozliczania na niektóre klasy instrumentów pochodnych na stopę procentową nominowanych w dolarach amerykańskich, euro, funtach brytyjskich oraz jenach. **W dokumencie konsultacyjnym ESMA proponuje rozszerzenie obowiązku centralnego rozliczania na transakcje określonymi klasami instrumentów pochodnych nominowanych w: koronach czeskich, koronach duńskich, koronach norweskich, koronach szwedzkich, forintach węgierskich oraz złotych polskich.**

W swojej opinii ESRB popiera wprowadzenie obowiązku centralnego rozliczania transakcji dotyczących wskazanych przez ESMA instrumentów pochodnych na stopę procentową. Zdaniem ESRB, po rozszerzeniu o klasy zaproponowane przez ESMA, zestaw instrumentów pochodnych podlegających centralnemu rozliczaniu będzie wystarczający do ograniczania w UE ryzyka systemowego związanego z instrumentami pochodnymi na stopę procentową. ESRB zwraca jednak uwagę, że konieczne będzie monitorowanie sytuacji rynkowej pod kątem terminów zapadalności transakcji. Uczestnicy rynków mogą próbować uniknąć obowiązku centralnego rozliczania poprzez zawieranie transakcji instrumentami o nieznacznie dłuższych terminach zapadalności, niż te określone w standardach technicznych.

4.2. Analiza powiązań w europejskim sektorze ubezpieczeniowym

Dnia 13 lipca br. ESRB opublikowała [raport](#) zawierający **analizę powiązań między 29 największymi grupami ubezpieczeniowymi UE i ich kontrahentami**. Powiązania te mogą dotyczyć wzajemnych bezpośrednich ekspozycji między ubezpieczycielami, bankami i innymi instytucjami finansowymi, stanowiąc potencjalny kanał rozprzestrzeniania się efektu zarażania. Wyniki badania dla większości grup ubezpieczeniowych prowadzą jednak do wniosku, że **stopień takich powiązań jest niewielki a zagrożenie ryzykiem systemowym ograniczone**. Wynika to m.in. z wysokiego poziomu adekwatności kapitałowej ubezpieczycieli i niewielkiej koncentracji

⁸ ESRB opublikowała odpowiedź na konsultacje w sprawie tych standardów w sierpniu 2014 r. Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z września 2014 r.

ich ekspozycji wobec pojedynczych kontrahentów. Rola danego ubezpieczyciela w sieci powiązań zależy m.in. od jego rozmiarów, co jest elementem oceny jego systemowego znaczenia. Jednocześnie ubezpieczyciele stanowią znaczące źródło finansowania banków oraz w istotnym stopniu inwestują w obligacje emitowane przez banki. Część ubezpieczycieli posiada również powiązania z bankami funkcjonującymi w tym samym konglomeracie finansowym.

4.3. Raport roczny z działalności ESRB w 2014 r.

Dnia 20 lipca br. ERSB opublikowała [raport roczny](#) z działalności w 2014 r. Głównym zadaniem ESRB była identyfikacja i ocena ryzyk systemowych w sektorze finansowym UE. Jednym z obszarów, które ESRB zbadała bardziej szczegółowo, były kwestie związane z traktowaniem ekspozycji banków na zobowiązania rządów. Prace te zakończyły się opublikowaniem w marcu br. dokumentu⁹ w tej sprawie. W raporcie rocznym przedstawiono także doświadczenia ze stosowania instrumentów makroostrożnościowych przez państwa członkowskie w 2014 r.¹⁰ oraz informacje na temat oceny wdrażania zaleceń ESRB.

⁹ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z marca 2015 r.

¹⁰ Bardziej szczegółowe informacje na temat stosowania instrumentów makroostrożnościowych ESRB przedstawiła w opublikowanym w czerwcu raporcie. Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z czerwca 2015 r.

5. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

5.1. Raport w sprawie czynników ryzyka w sektorze bankowym w UE

Dnia 3 lipca 2015 r. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (*European Banking Authority, EBA*) opublikował kolejną, siódmą, edycję [raportu](#) dotyczącego czynników ryzyka w europejskim sektorze bankowym. Pozycja kapitałowa europejskich banków w dalszym ciągu się poprawia. Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (*Common Equity Tier 1 capital ratio, CET1*) wzrósł z poziomu 9,2% w grudniu 2011 r. do 12,1% w grudniu 2014 r. Poprawa ta wynikała bardziej ze zwiększania kapitałów niż redukcji aktywów ważonych ryzykiem. W dalszym ciągu zagrożeniem dla europejskich banków jest niepewna sytuacja geopolityczna oraz słabe warunki makroekonomiczne. Poszukiwanie przez inwestorów wyższych stóp zwrotu w warunkach niskiej inflacji i niskich stóp procentowych może doprowadzić do powstawania baniek cenowych na rynkach aktywów. Niskie stopy procentowe mogą zagrażać również rentowności banków w średnim okresie. Istotnym ryzykiem pozostaje wciąż także ryzyko operacyjne, związane m.in. z systemami informatycznymi oraz ryzykiem nieprawidłowego prowadzenia działalności. Wyzwaniem dla banków mogą być również zmiany modeli biznesowych, wynikające z wprowadzanych regulacji.

5.2. Standardy techniczne dotyczące informowania, kiedy instytucja stoi na progu upadłości lub jest nią zagrożona

Dnia 3 lipca br. EBA opublikował [regulacyjne standardy techniczne](#) w sprawie powiadomień i obwieszczeń o zawieszeniu (w rozumieniu art. 83 BRRD) w sytuacji, kiedy instytucja stoi na progu upadłości lub jest nią zagrożona. W standardach określono zarówno proces wydawania wspomnianych dokumentów, jak również minimalny zestaw informacji, jakie powinny zawierać. Odniesiono się do powiadomień kierowanych przez zarząd instytucji do właściwych organów (nadzorców), powiadomień organów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*resolution*) wydawanych przez właściwe organy, powiadomień o ocenie spełnienia warunków rozpoczęcia *resolution* oraz powiadomień o zastosowaniu narzędzia *resolution*.

5.3. Standardy techniczne dotyczące operacyjnego funkcjonowania kolegiów *resolution*

Dnia 3 lipca br. EBA opublikował [regulacyjne standardy techniczne](#) dotyczące funkcjonowania operacyjnego kolegiów *resolution*. W dokumencie omówiono zasady tego funkcjonowania oraz opisano, w jaki sposób powinien wyglądać proces planowania *resolution* – od dokonania oceny możliwości przeprowadzenia skutecznego *resolution* do określenia minimalnego wymogu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych (*minimum requirement for own funds and eligible liabilities, MREL*), ze szczególnym uwzględnieniem transgranicznych aspektów *resolution*. Określono również szczegółowe zasady postępowania przy braku konsensusu wśród organów tworzących

kolegium. Odniesiono się także do udziału organów *resolution* krajów trzecich w planowaniu oraz przeprowadzaniu *resolution* instytucji działających na terenie UE.

5.4. Standardy techniczne dotyczące *resolution*

Dnia 3 lipca br. EBA opublikował dwa dokumenty: regulacyjne standardy techniczne w sprawie MREL oraz regulacyjne standardy techniczne w sprawie umownego uznania umorzenia lub konwersji długu (*bail-in*). Pierwszy z dokumentów zawiera [standardy](#) wyznaczania MREL, który powinien zapewnić zarówno absorpcję strat, jak również rekapitalizację instytucji po przeprowadzeniu *resolution*. Zaproponowano, by określając MREL, organy *resolution* wykorzystywały oszacowaną przez nadzór wysokość strat, jakie bank powinien być zdolny pokryć oraz wysokości kapitału, jaki jest mu niezbędny do prowadzenia dalszej działalności. Zgodnie z wytycznymi mniejsze, a co za tym idzie mniej ryzykowne dla systemu, banki powinny utrzymywać niższy poziom MREL. Podkreślono, że przy opracowywaniu standardów w zakresie indywidualnego wyznaczania MREL instytucji dążono, by standardy te były jak najbardziej kompatybilne z wymogiem TLAC (*total loss absorbing capacity*).

Drugi [dokument](#) ma zapewnić efektywność narzędzia *bail-in* w wymiarze transgranicznym. Określono w nim, wobec jakich kategorii zobowiązań istnieje wymóg zawarcia, w dokumencie określającym warunki emisji instrumentu finansowego, postanowienia umownego umożliwiającego umorzenie lub konwersję długu. Wymóg ten nie dotyczy sytuacji, kiedy prawo kraju trzeciego lub istniejące porozumienia międzynarodowe wprowadzają niezbędne procedury umożliwiające zastosowanie instrumentu *bail-in*. W standardach określono także minimalną treść postanowień umownych.

5.5. Standardy techniczne i wytyczne w sprawie instytucji podlegających uproszczonym obowiązkom w zakresie *resolution*

W dniu 7 lipca br. EBA opublikował wytyczne oraz wykonawcze standardy techniczne w sprawie instytucji podlegających uproszczonym obowiązkom w zakresie planów naprawy, planów *resolution* oraz oceny możliwości przeprowadzenia skutecznego *resolution*. W [wytycznych](#) określono zestaw wskaźników, na podstawie których właściwe organy oraz organy *resolution* powinny dokonywać oceny skutków upadłości danej instytucji, co pozwoli określić możliwości podlegania przez instytucję uproszczonym obowiązkom w zakresie planów naprawy i planów *resolution*. Organy będą jednocześnie podlegały obowiązkowi informowania EBA o sposobie oceny instytucji oraz charakterze uproszczonych obowiązków. W związku z tym w [wykonawczych standardach technicznych](#) określono definicje i szablony, z jakich powinny korzystać organy, gdy będą przekazywać informacje do EBA. Dokumentom tym towarzyszą [wykonawcze standardy techniczne](#) w sprawie procedur oraz minimalnego zestawu standardowych formularzy i szablonów stosowanych do przekazywania informacji do celów sporządzenia planów *resolution*. Zawie-

rają minimalny zestaw informacji, jakie powinny być przekazywane organom, obejmując m.in. informacje o strukturze organizacyjnej, funkcjach krytycznych oraz strukturze zobowiązań.

5.6. Standardy techniczne i wytyczne dotyczące wsparcia finansowego w ramach grupy finansowej

W dniu 9 lipca br. EBA opublikował wytyczne oraz regulacyjne standardy techniczne w sprawie warunków wsparcia finansowego w ramach grupy, a także wykonawcze standardy techniczne w sprawie obowiązków sprawozdawczych z nimi związanych. W [wytycznych](#) oraz [regulacyjnych standardach technicznych](#) określono, że właściwe organy będą udzielały pozwolenia na udzielenie wsparcia finansowego wewnątrz grupy na podstawie takich kryteriów, jak: korzyści dla całej grupy wynikające z odzyskania dobrej kondycji podmiotu otrzymującego wsparcie, wszelkie czynniki ryzyka wynikające z udzielenia wsparcia, ryzyko upadku podmiotu otrzymującego wsparcie, szanse powodzenia, warunki wsparcia, a także możliwy wpływ na stabilność finansową oraz możliwość przeprowadzenia skutecznego *resolution* podmiotu udzielającego wsparcia.

W towarzyszących dokumentom [wykonawczych standardach technicznych](#) w sprawie formy i zakresu ujawniania informacji na temat umów wsparcia finansowego określono minimalny zestaw informacji, jakie powinny zostać ujawnione w zakresie wsparcia finansowego wewnątrz grupy. Obejmują one m.in. formę wsparcia, zasady kalkulacji prowizji, stopień uprzywilejowania oraz warunki spłaty.

5.7. Informacje na temat przeglądu sytuacji banków europejskich i testów warunków skrajnych

Dnia 15 lipca br. EBA opublikował [listę banków](#), które mają zostać poddane badaniu w ramach przeglądu sytuacji w europejskim sektorze bankowym. Na liście wymieniającej 109 banków europejskich, znalazł się jeden bank z Polski – PKO BP. EBA opublikował również [projekt formularzy](#), na których będą prezentowane dane dotyczące poszczególnych banków, zgodnie ze stanami na dzień 31 grudnia 2014 r. oraz 30 czerwca 2015 r. Dane będą przedstawiać informacje dotyczące struktury kapitału, wskaźnika dźwigni, aktywów ważonych ryzykiem, a także jakości aktywów poszczególnych instytucji. Przedstawione dane będą w większości bazowały na danych przekazywanych przez banki w ramach procedur nadzorczych, a tylko w ograniczonym zakresie będą pozyskiwane bezpośrednio od banków.

EBA przedstawił także [wstępny plan prac](#) związanych z przeprowadzeniem testów warunków skrajnych w 2016 r. Projekty metodyki oraz formularzy zostaną skonsultowane z zainteresowanymi stronami przed końcem bieżącego roku. Rozpoczęcie testów zaplanowane jest na pierwszy kwartał 2016 r., kiedy to zostaną opublikowane szczegółowe scenariusze testów oraz metodyka badania. Wyniki testów będą opublikowane w trzecim kwartale 2016 r.

5.8. Wytyczne w sprawie nadzoru i zasad obsługi detalicznych produktów bankowych

EBA opublikował 15 lipca br. końcową wersję [wytycznych](#) w sprawie nadzoru i zasad obsługi detalicznych produktów bankowych. Wytyczne nakładają obowiązek opracowania wewnętrznych procedur dotyczących tworzenia, marketingu, dystrybucji, obsługi i polityki informacyjnej produktów bankowych, takich jak kredyty hipoteczne, pożyczki gotówkowe, depozyty, rachunki i usługi płatnicze oraz instrumenty pieniądza elektronicznego. **Stosowanie wytycznych ma zapewnić oferowanie produktów zgodnych z potrzebami klientów, do których będą kierowane.** Pozwoli to ograniczać w przyszłości ryzyko wystąpienia nadużyć przy sprzedaży tego typu produktów (*misconduct risk*), co mogłoby ograniczać zaufanie konsumentów. Wytyczne obowiązują zarówno podmioty oferujące tego typu produkty, jak również ich dystrybutorów. Dokument uwzględni wnioski z konsultacji publicznych, a wytyczne wejdą w życie 3 stycznia 2017 r.

5.9. Raport w sprawie stosowania instrumentów makroostrożnościowych

Dnia 21 lipca br. EBA opublikował [raport](#) w sprawie stosowanych przez państwa członkowskie instrumentów makroostrożnościowych, uregulowanych przepisami pakietu CRD/CRR. Raport bazuje na instrumentach, o zastosowaniu których EBA został poinformowany w ciągu pierwszych pięciu kwartałów od wejścia w życie pakietu. Zgodnie z raportem EBA państwa członkowskie stosowały przede wszystkim instrumenty związane z rynkiem nieruchomości, instytucjami systemowo istotnymi oraz przeciwdziałające innym ryzykom systemowym. Oprócz antycyklicznego bufora kapitałowego (*countercyclical capital buffer, CCB*) i bufora zabezpieczającego (*capital conservation buffer*), do najczęściej stosowanych instrumentów należało zwiększanie wag ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz bufor ryzyka systemowego (*systemic risk buffer, SRB*). W kilku państwach zastosowano także instrumenty drugiego filaru. Większość zastosowanych instrumentów dotyczyła wymogów kapitałowych, żaden nie dotyczył wymogów płynnościowych.

6. Inne

6.1. Przegląd programu pomocowego na Cyprze

W dniach 14–24 lipca br. odbyła się misja przedstawicieli KE, EBC i MFW w Nikozji, której celem było dokonanie przeglądu realizacji programu pomocowego na Cyprze. We wspólnym [oświadczeniu](#) z 27 lipca 2015 r. instytucje te odnotowały znaczący postęp we wdrażaniu programu dzięki zaangażowaniu władz cypryjskich. Rezultatem tych działań były, wraz z początkiem 2015 r., pierwsze oznaki ożywienia gospodarczego i obniżająca się, choć wciąż wysoka, stopa bezrobocia. Również sytuacja finansowa banków stopniowo poprawia się, a wstępne dane wskazują, że zwiększa się niskie dotychczas tempo restrukturyzacji długu. Ponadto cele budżetowe w pierwszej połowie 2015 r. zostały zrealizowane z dużym zapasem.

Jednocześnie podkreślono, że rząd Cypru powinien utrzymać obecne tempo wprowadzania reform, zwłaszcza tych, które prowadzą do zmniejszenia poziomu kredytów zagrożonych. W tym celu postuluje się jak najszybsze wprowadzenie rozwiązań legislacyjnych pozwalających na przyspieszenie przekazywania aktów własności i ułatwiających sprzedaż kredytów. Wskazano również na potrzebę skutecznego wdrożenia przyjętego niedawno prawa egzekucyjnego (*foreclosure legislation*) i prawa upadłościowego. Konieczne jest także kontynuowanie przez rząd działań służących uzdrowieniu finansów publicznych i dalszemu obniżaniu długu publicznego, przy jednoczesnym podejmowaniu inicjatyw przyczyniających się do wzrostu gospodarczego. Ponadto podkreślono potrzebę dalszych postępów w zakresie prywatyzacji i reform administracji sektora publicznego.

Zakończenie przeglądu programu pomocowego podlega zatwierdzeniu zarówno przez UE, jak i MFW. Rozpoczęcie tego procesu planowane jest na przełomie września i października br.

6.2. Rozpoczęcie negocjacji w sprawie trzeciego pakietu pomocy dla Grecji

W lipcu 2015 r. w centrum uwagi pozostawała kwestia realizacji przez Grecję postanowień uzgodnionych podczas szczytu euro z 12 lipca br., spłata przez Grecję zaległych i bieżących zobowiązań wobec MFW i EBC, a także kwestia rozpoczęcia negocjacji w sprawie trzeciego programu pomocowego finansowanego przez Europejski Mechanizm Stabilizacyjny (EMS) o wartości około 82–86 mld euro.

Grecja – po zawarciu porozumienia (podczas szczytu euro) w sprawie reform warunkujących przyznanie pomocy oraz uzyskaniu pożyczki pomostowej z Europejskiego Mechanizmu Stabilności Finansowej – spłaciła zaległe i bieżące zobowiązania wobec Międzynarodowego Funduszu Walutowego oraz

Europejskiego Banku Centralnego. Wskutek zatwierdzenia przez parlament Grecji dwóch pakietów uzgodnionych reform oraz zakończenia w niektórych państwach strefy euro procedur krajowych rozpoczęto negocjacje w sprawie trzyletniego pakietu pomocy o wartości ponad 80 mld euro finansowanego przez Europejski Mechanizm Stabilności.

Najważniejsze wydarzenia związane z programem pomocowym dla Grecji:

- Brak spłaty zobowiązań przez Grecję wobec MFW spowodował automatyczne zastosowanie klauzuli *cross-default* zawartej w umowie EFSF z Grecją w sprawie pożyczki w ramach drugiego programu pomocowego (*Master Financial Assistance Facility Agreement, MFFA*). W związku z powyższym 3 lipca 2015 r. Rada Dyrektorów EFSF zdecydowała o zastrzeżeniu praw (*reservation of rights*) w zakresie pożyczki EFSF dla Grecji. Oznacza to, że EFSF nie anuluje umowy pożyczki żądając natychmiastowej spłaty podstawowej kwoty pożyczki wraz z odsetkami ani też nie zrzeka się praw do takiego działania w przyszłości. Tym samym EFSF pozostawia sobie prawo do podjęcia ewentualnych działań w tym zakresie w późniejszym terminie w zależności od rozwoju sytuacji w Grecji.
- 5 lipca w Grecji odbyło się referendum w sprawie warunków programu pomocowego, w którym 61,29% Greków opowiedziało się za odrzuceniem planu porozumienia z KE, EBC i MFW z 25 czerwca br., natomiast 38,71% – za jego przyjęciem. Frekwencja wyniosła 62,45%. Przed referendum premier Alexis Tsipras w przemówieniu telewizyjnym zaapelował do społeczeństwa o zagłosowanie na "nie", tj. przeciwko warunkom stawianym przez wierzycieli w sprawie dalszej pomocy finansowej dla Grecji. Jednocześnie premier zaznaczył, że referendum nie jest głosowaniem nad pozostaniem Grecji w strefie euro.
- 6 lipca Rada Prezesów EBC [postanowiła](#) o niezwiększaniu poziomu awaryjnego wsparcia płynnościowego (*emergency liquidity assistance, ELA*) dla banków w Grecji na poziomie z 26 czerwca wynoszącym 89 mld euro. Ponadto Rada Prezesów postanowiła zwiększyć współczynniki redukcji wartości (*haircuts*) stosowane do zabezpieczeń przyjmowanych przez grecki bank centralny w ramach ELA, podkreślając jednocześnie, że warunkiem otrzymania tego wsparcia jest dostarczenie przez banki wystarczającego zabezpieczenia.
- 8 lipca Grecja zwróciła się z wnioskiem do przewodniczącego Eurogrupy i Rady Gubernatorów Europejskiego Mechanizmu Stabilizacyjnego o wsparcie stabilnościowe w formie trzyletniej pożyczki. Zgodnie z obowiązującymi przepisami 10 lipca br. Komisja Europejska opublikowała [dokument](#), w którym wspólnie z EBC dokonała oceny: istniejących czynników ryzyka dla stabilności finansowej Grecji, strefy euro jako całości oraz jej państw członkowskich, stopnia zrównowżenia długu publicznego Grecji (we współpracy z MFW) oraz rzeczywistych lub potencjalnych potrzeb finansowych Grecji. W dokumencie podkreślono wy-

stępowanie poważnych zagrożeń dla stabilności finansowej w Grecji w związku z dużą niepewnością powodowaną działaniami władz Grecji w ciągu ostatnich sześciu miesięcy, a także zwrócono uwagę na wysoki wskaźnik długu publicznego do PKB. Potrzeby finansowe Grecji w okresie od lipca 2015 r. do lipca 2018 r. oszacowano na 74 mld euro, przy czym według szacunków MFW kwota ta powinna być wyższa o 4 mld euro.

- 12 lipca na szczycie strefy euro, w którym uczestniczyli przywódcy i ministrowie finansów państw strefy euro, osiągnięto [porozumienie](#) polityczne w sprawie warunków, jakie muszą zostać spełnione, aby można było rozpocząć rozmowy w sprawie trzeciego programu pomocowego dla Grecji w wysokości 82–86 mld euro. Grecja zobowiązała się do przyjęcia dwóch pakietów reform, odpowiednio, do 15 oraz 22 lipca br. Pierwszy z nich dotyczy: reformy podatku VAT, wprowadzenia zmian w systemie emerytalnym, zapewnienia pełnej niezależności urzędu statystycznego ELSTAT w Grecji oraz wprowadzenia zasad równowagi budżetu państwa. Z kolei drugi pakiet reform przewiduje wdrożenie do ustawodawstwa krajowego dyrektywy BRR oraz przyjęcie kodeksu postępowania cywilnego, aby znacznie przyspieszyć procesy sądowe i obniżyć ich koszty. Ponadto w celu pozytywnego zakończenia rozmów nad nowym programem pomocowym rząd Grecji musi formalnie zobowiązać się do przeprowadzenia dodatkowych reform dotyczących: systemu emerytalnego, rynku produktów, rynku energii oraz rynku pracy, a także podjąć niezbędne działania w celu wzmocnienia systemu finansowego, w tym m.in. w odniesieniu do kredytów zagrożonych. Dodatkowo Grecja zgodziła się na przetransferowanie części greckich aktywów do specjalnego funduszu, który następnie je sprywatyzuje. Pozyskane w ten sposób środki w łącznej wysokości około 50 mld euro zostaną wykorzystane na dokapitalizowanie banków (25 mld euro), zmniejszenie zadłużenia Grecji (12,5 mld euro) oraz inwestycje (12,5 mld euro).
- 13 lipca 2015 r. Grecja nie spłaciła kolejnej raty pożyczki z MFW wynoszącej ok. 456 mln euro, co zwiększyło wysokość przeterminowanych zobowiązań Grecji wobec MFW do blisko 2 mld euro. Konsekwencją braku spłaty przez Grecję zaległości wobec MFW było wstrzymanie pomocy finansowej ze strony MFW.
- Grecja wystąpiła o przyznanie pomocy pomostowej z EFSM. Dnia 14 lipca br. Komisja Europejska przedstawiła [projekt](#) decyzji wykonawczej Rady w sprawie przyznania Grecji krótkoterminowej pomocy finansowej z Europejskiego Mechanizmu Stabilności Finansowej (*European Financial Stabilisation Mechanism*, EFSM). Została ona zatwierdzona przez Radę 17 lipca.
- 15 lipca parlament Grecji uchwalił pierwszy pakiet reform uzgodnionych na szczycie euro. Za przyjęciem pakietu reform głosowało 228 posłów, przeciw 64 (w tym 32 członków partii rządzącej), zaś 6 członków Syrizey wstrzymało się od głosu. Reformy poparli przedstawiciele trzech proeuropejskich partii opozycyjnych.

- 15 lipca Komisja Europejska opublikowała [komunikat](#) dotyczący środków na finansowanie inwestycji i działalności gospodarczej wspierających wzrost i zatrudnienie w Grecji w ciągu najbliższych 3–5 lat. Środki te, w wysokości do 35 mld euro, będą pochodzić z różnych programów unijnych z budżetu UE. W ramach tzw. specjalnego traktowania Grecji zaproponowano w dokumencie, aby Grecji wypłacono wcześniej (ze środków na inwestycje pozostałych w ramach perspektywy finansowej 2007–2013) tzw. płatności końcowe, czyli ostatnie 5% płatności, które zwykle są wypłacane po zamknięciu programów. Ponadto poziom unijnego dofinansowania realizacji tych inwestycji miałby wzrosnąć do 100%. Zgodnie z komunikatem miałyby się to przełożyć na szybką wypłatę 500 mln euro, które z kolei wygenerowałyby 2 mld euro oszczędności dla Grecji do wykorzystania na inwestycje. Dodatkowo Grecji przysługiwałyby większe (o 7%) wypłaty zaliczek w ramach perspektywy finansowej 2014–2020, co przełożyłoby się na dodatkowy 1 mld euro środków, które mogłyby być wykorzystane na realizację projektów w ramach polityki spójności.
- 16 lipca odbyła się telekonferencja Eurogrupy, podczas której ministrowie finansów strefy euro podjęli decyzję o przyznaniu Grecji pomocy stabilnościowej z EMS na okres 3 lat. Jednocześnie w wydanym [oświadczeniu](#) poinformowano, że po zakończeniu odpowiednich procedur krajowych i podjęciu formalnej decyzji przez Radę Dyrektorów EMS instytucjom (KE, ECB, MFW) powierzone zostanie zadanie szybkiego rozpoczęcia negocjacji w sprawie porozumienia (*Memorandum of Understanding*) zawierającego szczegółowe warunki przyznania pomocy finansowej.
- 16 lipca prezes EBC, Mario Draghi, poinformował o podniesieniu limitu ELA dla banków w Grecji o 900 mln euro na okres jednego tygodnia. Zaznaczył jednocześnie, że w wyniku zmiany sytuacji w ostatnim okresie przywrócone zostały warunki umożliwiające podniesienie limitu ELA.
- 17 lipca Rada UE [zatwierdziła](#) pomoc pomostową dla Grecji w wysokości 7,16 mld euro z EFSM. Ustalono, że pożyczka zostanie udzielona na maksymalnie trzy miesiące i wypłacona w dwóch ratach. Jej celem jest umożliwienie rządowi Grecji spłaty zaległych zobowiązań wobec MFW oraz Banku Grecji, a także uregulowanie bieżących zobowiązań wobec EBC. Otrzymana pomoc z EFSM zostanie zwrócona przez Grecję po zakończeniu negocjacji i zatwierdzeniu trzeciego programu pomocowego, który będzie finansowany przez EMS. Jednocześnie Rada przyjęła [decyzję](#) o zatwierdzeniu programu dostosowań makroekonomicznych określającego szczegółowe warunki w zakresie polityki gospodarczej niezbędne do udzielenia pomocy finansowej. Pomoc pomostowa dla Grecji z EFSM została zaprojektowana w taki sposób, aby państwa członkowskie spoza strefy euro nie poniosły kosztów w sytuacji, gdyby Grecja nie była w stanie spłacić przyznanej pożyczki.

- 20 lipca Grecja otrzymała środki przyznane w ramach pomocy pomostowej. Umożliwiło to spłatę zaległych zobowiązań oraz wykup 20 lipca obligacji o wartości 3,5 mld euro zakupionych przez EBC w ramach programu skupu papierów wartościowych (*Securities Markets Programme*).
- 20 lipca banki w Grecji zostały otwarte. Utrzymano jednak ograniczenia w przepływie kapitału oraz ograniczenie wypłat z bankomatów w wysokości 60 euro dziennie. Wypłaty te mogą jednak być kumulowane w ramach tygodniowego limitu.
- 22 lipca parlament w Grecji uchwalił drugi pakiet reform uzgodnionych podczas szczytu euro. Reformy poparło 229 deputowanych, przeciwnych było 63 (w tym 39 członków partii rządzącej), zaś 5 wstrzymało się od głosu. Reformy poparli przedstawiciele trzech proeuropejskich partii opozycyjnych.
- 27 lipca do Aten przyjechali przedstawiciele KE, EBC, MFW oraz EMS, aby rozpocząć rozmowy z Grecją w sprawie trzeciego programu pomocowego.

Zapowiedzi wydarzeń w sierpniu i wrześniu 2015 r.

Data	Wydarzenie
5 sierpnia	posiedzenie Rady Prezesów EBC (bez decyzji z zakresu polityki pieniężnej)
3 września	posiedzenie Rady Prezesów EBC (z decyzją w sprawie polityki pieniężnej)
7–10 września	sesja plenarna Parlamentu Europejskiego
8 września	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA)
11–12 września	nieformalne posiedzenie Eurogrupy/Rady ECOFIN
16 września	posiedzenie Rady Prezesów EBC (bez decyzji z zakresu polityki pieniężnej)
17 września	posiedzenie Rady Ogólnej EBC
17 września	posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB)
24 września	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA)
29–30 września	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA)

Autorzy i źródła

Autorzy

Komisja Europejska – Małgorzata Siemaszko, Małgorzata Szcześ, Honorata Wyganowska, Renata Żak

Rada Unii Europejskiej – Małgorzata Kloc-Konkołowicz, Małgorzata Potocka

Europejski Bank Centralny – Agnieszka Brewka, Anna Górka

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego – Martyna Migąła, Paweł Smaga

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego – Martyna Migąła, Paweł Smaga, Magdalena Kozińska

Inne – Agnieszka Brewka, Maria Majkowska, Małgorzata Potocka

Zapowiedzi wydarzeń w sierpniu i wrześniu – Małgorzata Kloc-Konkołowicz, Martyna Migąła

Redakcja

Małgorzata Kloc-Konkołowicz, Wydział Integracji Europejskiej DZ

Źródła

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady UE, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego

www.nbp.pl

